

EVALUATIENOTA

**‘Op eigen kracht’, visie op organisaties van
minderheden**

Inhoudsopgave

1. Inleiding

Beschrijving van beleid
Opbouw evaluatie

2. Nu Ritsen!

Integratie en migranten
Integratie-inclusiefdenken en beleidsmaatregelen
Netwerken en zelforganisaties

3. Op eigen kracht

Bruggen slaan
Doelen
Zelfredzaamheid
Integrale aanpak
Uitgangspunten
Subsidiestructuur
Ondersteuning zelforganisaties
Eigen bijdrage
Stimuleringsfonds Integratie

4. Toetsing

Minderhedenmonitor
Werkwijze
Constateringen

Specifieke doelgroepen
Subsidiestystematiek
Eigen inkomsten
Samenwerking
Gebruik sociaal-culturele accommodaties
Ondersteuning
Digitaal aanvragen subsidie

5. Conclusies

Bijlage 1 Overzicht subsidies zelforganisaties 2007

Bijlage 2 Samenvatting minderhedenmonitor 2006

1. Inleiding

In de integratienota ‘Nu Ritsen!’ uit juni 2007 kondigen wij een vervolg aan op onze nota ‘Op eigen kracht’ een visie op organisaties van migranten in Groningen uit 2004.

Voordat wij deze nieuwe nota het licht laten zien, willen wij echter eerst ons huidige beleid evalueren.

Wij vinden dat het tijd is om ons, vier jaar na het verschijnen van ‘Op eigen kracht’, af te vragen of deze visie en het daaruit voortvloeiende subsidiebeleid nog steeds het juiste instrument is om onze integratiedoelen te halen. Het resultaat van deze evaluatie ligt voor u.

Beschrijving van beleid

Een goede evaluatie vraagt in de eerste plaats om een uitgebreide en nauwkeurige beschrijving van ons beleid, onze doelen en onze uitgangspunten. Deze zgn. reconstructie is nodig om inzicht te krijgen in de relatie tussen de doelen en de maatregelen, die zijn ingezet om deze doelen te bereiken. Het geeft de dynamiek in het beleid weer: zijn de doelen meer of minder belangrijk geworden, is er misschien sprake van doelverschuiving en gelden de doelen wel voor alle betrokkenen.

De benodigde informatie om tot dit inzicht te komen, is verkregen door het voeren van gesprekken met betrokkenen en het bestuderen van de diverse nota's, verslagen en verordeningen die deel uitmaken van dit beleidsterrein.

Ook bekijken we per maatregel of deze effect heeft gehad en of deze heeft geleid tot het bereiken van onze doelen. Daar waar dat kan geven wij aan hoe wij hiermee in de toekomst willen omgaan.

Opbouw evaluatie

Deze aanpak resulteert in de volgende opbouw van dit deel.

In hoofdstuk 2 gaan wij in op de meest actuele integratienota ‘Nu Ritsen!, ruimte geven, ruimte nemen in het maatschappelijke verkeer’ uit 2007 en de rol van de zelforganisaties in deze nota.

Hoofdstuk 3 beschrijft de uitgangspunten en de subsidiestructuur uit de nota ‘Op eigen kracht, een visie op organisaties van minderheden’ uit 2004.

Hoofdstuk 4 vormt het hart van de evaluatie, daar vindt de toetsing plaats. Zijn de uitgangspunten van ons beleid voor zelforganisaties nog geldig en actueel en voldoet de subsidiesystematiek nog om de integratiedoelen te bereiken.

In hoofdstuk 5 zetten wij de belangrijkste conclusies voor u op een rijtje. Deze vormen de opmaat voor onze nieuwe visie op de zelforganisaties.

2. Nu Ritsen!

De in 2007 verschenen integratienota ‘Nu Ritsen! Ruimte geven, ruimte nemen in het maatschappelijk verkeer’, bouwt voort op de opdracht die wij ons als college hebben gesteld in het collegeprogramma 2006-2010, namelijk van Groningen een stad te maken waar iedereen telt. Het bevorderen van integratie wordt hierdoor een opdracht aan het gehele college.

Integratie en migranten

Wij verstaan onder integratie het proces dat leidt tot zelfredzaamheid van migranten in de samenleving, in economisch, sociaal en cultureel opzicht. Migranten zijn de niet-westerse minderheden, met als herkomstland van de persoon zelf of van een van zijn ouders, Turkije of een land buiten Europa met uitzondering van Indonesië, Japan, Australië, Nieuw Zeeland, Canada en de Verenigde Staten van Amerika.

Integratie-inclusiefdenken en beleidsmaatregelen

In ons integratiebeleid gaan wij uit van het *integratie-inclusiefdenken*. Dit betekent dat wij de keuze hebben gemaakt ons integratiebeleid in te bedden in alle gemeentelijke beleidssectoren om zo alle beleidssectoren medeverantwoordelijk te maken voor het bevorderen van de zelfredzaamheid van migranten. Wij vinden dit een effectieve manier om de integratie in onze stad aan te pakken. Mede gelet op de in omvang kleine groepen minderheden en de beheersbare problematiek in onze stad.

Nu Ritsen! is het startpunt van het integratie-inclusiefdenken in onze gemeente. Hieraan is invulling gegeven door op de verschillende beleidsterreinen de gewenste bijdrage aan integratie te formuleren. Om integratie in te bedden in het reguliere beleid, zullen de verschillende beleidssectoren zelf integratie in hun beleidsnota's moeten opnemen.

Netwerken en zelforganisaties

Naast integratiebevorderende maatregelen, bestaan er in Groningen verschillende netwerken die aan het integratieproces bijdragen. Deze netwerken hebben niet alleen een uitvoerende rol, maar zorgen ook voor nieuwe invoer voor beleid. De zelforganisaties vormen een dergelijk netwerk waarmee blijvend wordt gecommuniceerd over het integratiebeleid.

Een zelforganisatie is een vereniging of stichting die in overwegende mate wordt geleid door migranten en die activiteiten uitvoert primair gericht op de belangen van de leden van de eigen doelgroep.

Zelforganisaties fungeren naast hun ontmoetings- en ontspanningsfunctie voor de eigen achterban, in toenemende mate als netwerkpartner van de gemeente. In de toekomst bouwen we deze relatie uit en vragen we de zelforganisaties het gemeentelijk beleid te ondersteunen. De zelforganisaties worden ondersteund door de Consulente Integratie en Emancipatie (CIE) van de MJD. De wijze waarop we de relatie met de zelforganisaties uitbreiden, beschrijven we in onze nota ‘Een visie op zelforganisaties 2009-2012’.

3. Op eigen kracht

In 2004 is onze visie op de organisaties van migranten verwoord in de nota 'Op eigen kracht'. Deze nota vloeit voort uit de integratienota 'Bruggen slaan' uit 2003, waarin een deelnota over de zelforganisaties wordt aangekondigd.

Bruggen slaan

'Bruggen slaan' heeft de ambitie om met het integratiebeleid een brug te bouwen die twee werelden met elkaar verbindt en die steunt op vier pijlers, namelijk Verstaan (taal); Begrijpen (sociale codes); Trots (identiteit) en Interactie (wederkerigheid). De zelforganisaties maken deel uit van de pijler Trots, waarin wordt gerefereerd aan het trots zijn op de eigen afkomst en op de eigen identiteit, zonder dat dit een belemmering vormt voor het integratieproces. De inhoudelijke boodschap uit 'Bruggen slaan' is in 'Op eigen kracht' vertaald in een drietal integratiedoelen en een negental uitgangspunten voor de zelforganisaties in Groningen.

Doelen

Uit de nota 'Op eigen kracht' en de daarbij behorende subsidieverordening komen drie integratiedoelen naar voren, te weten:

- a. het verhogen van de persoonlijke en maatschappelijke zelfredzaamheid van migranten in economisch, sociaal en cultureel opzicht;
- b. het vergroten van het wederzijds begrip tussen migranten en andere Stadgers;
- c. de integrale aanpak van de problematiek rond bepaalde groepen migranten.

Er is een belangrijke rol weggelegd voor de zelforganisaties in het bereiken van onze integratiedoelen.

Zelfredzaamheid

Het verhogen van de zelfredzaamheid vereist inzet van migranten om zich een plaats in de Groninger samenleving te verwerven. We verwachten van migranten dat zij zich de regels en mores van deze samenleving eigen maken, zich inspannen om de taal te leren en volwaardig willen deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Dit gaat volgens ons heel goed samen met het behoud van de eigen identiteit van migranten. Deze identiteit kan individueel worden beleefd of in groepsvorm via een zelforganisatie. We zien de eigen identiteit nadrukkelijk niet als belemmering voor integratie, maar juist als een van de voorwaarden voor het welslagen hiervan. Hoe sterker migranten zijn ingebed in hun eigen organisaties, des te makkelijker nemen zij deel aan maatschappelijke activiteiten. Binnen de zelforganisaties vinden migranten eerst het zelfvertrouwen en sociaal kapitaal, waarmee zij een brug kunnen slaan naar de rest van de samenleving.

Integrale aanpak

In bepaalde migrantengemeenschappen is sprake van complexe problematiek. Indien wij samen met onze partners uit het werkveld deze problematiek niet tijdig aanpakken, kan de situatie ontstaan dat personen of groepen in de marge van de samenleving terechtkomen. Indien dat het geval is kunnen de zelforganisaties een handvat zijn om deze problematiek aan te pakken, mits zij over een goed vrijwilligerskader en een goed bereik onder de doelgroep beschikken. Zelforganisaties kunnen in coalitie met professionele instellingen fungeren als krachtbron om het probleem integraal te benaderen en mensen te bewegen zelf te werken aan een oplossing van hun problemen.

Uitgangspunten

In 'Op eigen kracht' hebben wij negen uitgangspunten voor de Groninger zelforganisaties geformuleerd, die de basis vormen van onze visie en de daaruit voortvloeiende subsidiestructuur. De negen uitgangspunten zijn:

1. Zelforganisaties vervullen een nuttige functie voor leden van een bepaalde gemeenschap als het gaat om het bewaren van de eigen culturele identiteit in wisselwerking met de Nederlandse samenleving.
2. Zelforganisaties zijn vrijwilligersorganisaties, waarvan geen professionele prestatie mag worden verwacht.
3. Een zelforganisatie is pas dan een zelforganisatie als het merendeel van de activiteiten plaats vindt voor en door migranten.
4. Het oprichten en in stand houden van een zelforganisatie is de eigen verantwoordelijkheid van migranten, zowel op organisatorisch als financieel gebied.
5. De basissubsidie wordt verstrekt om de zelforganisatie de rol van netwerkpartner van de gemeente te laten vervullen. Alleen de zelforganisaties waarvan de leden deelnemers behoren tot de niet-westerse landen komen hiervoor in aanmerking.
6. De zelforganisatie kan als vrijwilligersorganisatie een beroep doen op ondersteuning van een aantal maatschappelijke voorzieningen.
7. Activiteiten gericht op de persoonlijke zelfredzaamheid van de leden van de zelforganisatie, waarden wij positief.
8. Een aantal bestaande organisaties neemt een uitzonderingspositie in, omdat zij binnen een gemeenschap opereren die relatief veel problemen kent. Daarnaast hebben zij een actief kader en een goed bereik onder de doelgroep, waardoor een integrale aanpak van de problematiek mogelijk is.
9. Doelgroepen afkomstig uit landen die deel uitmaken van de EU behoren niet meer tot het gemeentelijk minderhedenbeleid.

Subsidiestructuur

Op basis van de hierboven genoemde uitgangspunten hebben wij gekozen voor de volgende uitwerking van de subsidiestructuur voor de niet-specifieke zelforganisaties:

- Een basissubsidie van maximaal € 1.000,-- per organisatie per jaar met een subsidieplafond van € 20.000,--, als tegemoetkoming in de eigen onkosten van de zelforganisatie. Het aanvragen en afrekenen van deze subsidie vereenvoudigen wij in de toekomst;
- Een activiteitsubsidie van maximaal € 5.000,-- per organisatie per jaar met een subsidieplafond van € 30.000,--, voor activiteiten gericht op de persoonlijke en maatschappelijke zelfredzaamheid van de leden van de zelforganisatie of van de deelnemers aan de activiteiten. Wij verlenen geen subsidie voor activiteiten op het gebied van ontspanning, ontmoeting, sport, politiek en religie;

Een projectmatige subsidie voor specifieke zelforganisaties van Antillianen, Irakezen, Iraniërs, Marokkanen en Somaliërs voor:

- a. de organisatiekosten tot maximaal € 1.000,-- per organisatie per jaar;
- b. de activiteitenkosten tot maximaal € 3.000,-- per organisatie per jaar;
- c. de huisvestingskosten tot maximaal 90% van de kale huur per organisatie per jaar.

Voorwaarde voor de projectmatige subsidie is dat de activiteiten zich mede moeten richten op de integrale aanpak van de problematiek van de leden van de zelforganisatie of de deelnemers aan de activiteiten van de zelforganisatie.

De bovenstaande subsidiesystematiek is vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening Gemeente Groningen 2002, hoofdstuk 2, Subsidies OCSW, afdeling 5 Migranten.

Bijlage 1 geeft een overzicht van de zelforganisaties die in 2007 een subsidie hebben ontvangen uit het minderhedenbudget.

Ondersteuning zelforganisaties

De zelforganisaties verdienen ondersteuning bij het ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten, juist omdat het vrijwilligersorganisaties zijn. Op basis van uitgangspunt 6 kunnen de zelforganisaties een beroep doen op de volgende voorzieningen: de Consulente Integratie en Emancipatie van de MJD; Vrijwilligerswerk Stiel; de projectleider accommodaties Stiel en andere professionele instellingen.

Eigen bijdrage

Het is verantwoord en terecht dat de zelforganisaties afhankelijk zijn van een eigen bijdrage van de leden of de deelnemers aan de activiteiten. Het maakt beter zichtbaar wat het belang is dat men hecht aan de eigen organisatie. Contributie betalen om de kosten te dekken is immers heel gebruikelijk.

Stimuleringsfonds integratie

Het fonds bestaat uit een bedrag van € 30.000,-- waaruit subsidie wordt verleend voor activiteiten die gericht zijn op de integratie van migranten in de Nederlandse samenleving en activiteiten gericht op het vergroten van het wederzijds begrip tussen migranten en autochtone Nederlanders. De subsidie bedraagt maximaal 50% van de noodzakelijke kosten om deze activiteit uit te voeren.

4. Toetsing

In de hoofdstukken 2 en 3 hebben wij het huidige beleid voor de zelforganisaties beschreven. Het beleid zoals dit is geformuleerd in onze integratienota 'Nu Ritsen!' en onze visie op zelforganisaties 'Op eigen kracht'.

In dit hoofdstuk gaan wij nader in op de toetsing van dit beleid, waarbij de kernvraag is of het huidige beleid nog steeds het geschikte instrument is om onze integratiedoelen te bereiken.

Minderhedenmonitor

De minderhedenmonitor is bij uitstek een middel om over een periode van een aantal jaren een beeld te schetsen van de ontwikkelingen in de maatschappelijke positie van minderheden op het gebied van werk, onderwijs, inburgering, inkomen en inkomensafhankelijkheid, hulpverlening en huisvesting

Hoewel de uitkomsten van de monitor vaak niet direct te herleiden zijn tot een genomen beleidsmaatregel, kan de monitor wel tendensen laten zien, waar beleid op in kan spelen. Pas na langere tijd kan dan de voorzichtige conclusie worden getrokken dat een beleidsmaatregel of een pakket van beleidsmaatregelen een positief dan wel een negatief effect heeft gehad op een van de eerdergenoemde terreinen.

De minderhedenmonitor 2006 is een nulmeting en beschrijft de situatie op het moment van de meting. De monitor is nu dus minder geschikt als instrument om het effect van ons meerjarenbeleid te meten. De tweede minderheden monitor, die in 2009 verschijnt, maakt dit wel mogelijk.

Een samenvatting van de minderhedenmonitor 2006 vindt u in bijlage 2.

Werkwijze

De toetsing van de uitgangspunten en de subsidiesystematiek is gedaan aan de hand van gesprekken met een groot aantal besturen van Groninger zelforganisaties en de Consulente Integratie en Emancipatie (CIE) van de MJD. In deze gesprekken zijn de ervaringen van de zelforganisaties en de consulenten met ons beleid en onze subsidieregeling nadrukkelijk naar voren gekomen.

Intern is vooral gekeken naar de ervaringen met het digitaal aanvragen van subsidie en de toepasbaarheid van de subsidiecriteria. Toepasbaar in de zin van hoe eenduidig zijn de criteria en tegen welke knelpunten lopen we aan in de uitvoering van het subsidiebeleid.

Constateringen

De bovenstaande werkwijze leidt tot een aantal constateringen over de volgende onderwerpen:

- a. specifieke doelgroepen
- b. subsidiestructuur
- c. eigen inkomsten
- d. samenwerking
- e. gebruik sociaal culturele accommodaties
- f. ondersteuning en digitaal aanvragen subsidie

a. Specifieke doelgroepen

In de nota 'Op eigen kracht' wordt onder uitgangspunt 8 gesteld dat een aantal bestaande zelforganisaties een uitzonderingspositie inneemt, omdat zij binnen een gemeenschap opereren die relatief veel problemen kent, waardoor marginalisering dreigt. Deze

zelforganisaties zijn nodig om tot een integrale aanpak van de problematiek te komen. Criteria om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit dit budget zijn:

- aard en omvang van de doelgroep;
- een actief kader binnen de zelforganisatie;
- een goed bereik onder de doelgroepleden.

Wij constateren dat in ‘Op eigen kracht’ onvoldoende heldere criteria en argumenten staan, op basis waarvan wij bevolkingsgroepen als specifieke doelgroep aanmerken en ze gebruik laten maken van het budget specifieke doelgroepen.

Daarnaast maken wij de volgende kanttekeningen bij deze constatering:

► In ‘Op eigen kracht’ wordt onvoldoende hard gemaakt dat de problematiek van de vijf specifieke doelgroepen (Irakezen, Iraniërs, Somaliërs, Marokkanen en Antillianen) een uitzonderingspositie rechtvaardigt. Het ontbreekt aan een analyse van de aard en oorzaak van de problematiek bij de verschillende doelgroepen.

Aan de hand van de minderhedenmonitor kan deze analyse de komende jaren nauwkeuriger worden gemaakt. De minderhedenmonitor 2006 laat in ieder geval zien dat de uitzonderingspositie die wij de doelgroep Antillianen toebedelen in de nota ‘Nu Ritsen!’ wordt ondersteund door de gegevens over de afstand en achterstand van deze doelgroep op onder meer het gebied van de arbeidsmarkt, het onderwijs, de huisvesting en de inburgering.

► Bij de totstandkoming van ‘Op eigen kracht’ veronderstelden wij een één op één relatie tussen de doelgroep en de zelforganisatie. Dit is echter niet altijd het geval. Er zijn doelgroepen die door meerdere zelforganisaties worden bediend.

Dit is niet per definitie ongewenst. Het oprichten van een tweede zelforganisatie binnen een doelgroep kan bijvoorbeeld leiden tot minder interne spanningen, die door het ontbreken van onvoldoende inspraak voor jongeren of vrouwen zijn ontstaan.

Het heeft echter als nadeel dat de integrale aanpak van de problematiek door het ontbreken van samenwerking niet of nauwelijks van de grond komt en dat het activiteitenaanbod wel erg versplinterd raakt bij doelgroepen van geringe omvang, waarvan er in de Groningen veel zijn. Het bemoeilijkt ook het toekennen van subsidie, waarvoor de integrale aanpak een belangrijke voorwaarde is. Het beschikbare budget kent een subsidieplafond, waardoor niet alle zelforganisaties van het gehele subsidiebedrag gebruik kunnen maken.

Het evenredig verdelen van de subsidie over de verschillende aanvragende zelforganisaties heeft negatieve gevolgen voor de gewenste integrale aanpak en leidt tot huisvestingsproblemen bij de zelforganisaties van specifieke doelgroepen.

► Wij vragen van de zelforganisaties voor specifieke doelgroepen een actieve bijdrage als het gaat om de integrale aanpak van de problematiek. Het leveren van deze actieve bijdrage vraagt om een goed functionerende zelforganisatie:

- a. met een actief en capabel kader;
- b. die op de hoogte is van de problematiek en de wensen van de achterban;
- c. die in staat is de problematiek te vertalen in een integrale aanpak en een divers activiteitenaanbod;
- d. die met deze aanpak de achterban daadwerkelijk bereikt en
- e. die transparant naar buiten toe opereert.

We beseffen ons dat we nogal wat vragen en verwachten van een organisatie die volledig op vrijwilligers draait en waarvan, volgens uitgangspunt 2 uit ‘Op eigen kracht’, geen

beroepsmatige prestatie mag worden verwacht. Ook voor de zelforganisaties is het niet altijd duidelijk waar hun taak ophoudt en die van een maatschappelijke voorziening begint. Zelforganisaties kunnen en mogen niet de rol van hulpverlener innemen, wel die van doorverwijzer en gangmaker.

Bestudering van de activiteitenplannen laat zien dat het de meeste zelforganisaties ontbreekt aan een degelijke integrale visie op de problematiek van de eigen achterban en het vertalen daarvan in een concreet activiteiten aanbod. Dit blijkt vooral uit het gebrek aan samenwerking met andere zelforganisaties en maatschappelijke voorzieningen als het gaat om de uitvoering van de activiteiten. Deze samenwerking is ons inziens een voorwaarde om tot een afgewogen integrale aanpak te komen.

► De specifieke zelforganisaties kunnen maximaal € 3.000,-- aanvragen voor de uitvoering van hun activiteiten. Dit in tegenstelling tot de niet-specifieke zelforganisaties, die maximaal € 5.000,-- kunnen aanvragen. Dit betekent dat wij van de specifieke zelforganisaties wel een actieve bijdrage vragen in de integrale aanpak van de problematiek, maar dit niet vertalen in een bijpassend activiteitenbudget.

► Per 1 januari 2007 is het uitgangspunt voor de huisvesting van zelforganisaties, dat zij gratis of tegen een gereduceerd tarief gebruik kunnen maken van de sociaal-culturele accommodaties in de wijken. Een uitzondering hierop vormen de zelforganisaties voor de specifieke doelgroepen, die vanuit 'Op eigen kracht' aanspraak kunnen maken op een vergoeding van 90% van de kale huur per jaar.

Wij constateren dat wij in 'Op eigen kracht' onvoldoende onderbouwen op basis van welke argumenten wij voor deze uitzonderingspositie hebben gekozen en hoe de hoogte van de vergoeding is bepaald.

Ook zijn er grote verschillen in de hoogte van de vergoedingen voor de huisvesting van de specifieke zelforganisaties ontstaan. De vergoedingen variëren van € 5.400,-- tot € 17.600,-- per organisatie per jaar.

b. Subsidiestructuur

In 'Op eigen kracht' hebben wij gekozen voor een duidelijke subsidiestructuur voor de reguliere zelforganisaties (een basis- en activiteitsubsidie) en de zelforganisaties voor de specifieke doelgroepen (een organisatie-, activiteiten- en huisvestingssubsidie). Toch blijkt hierbij in de praktijk een aantal kanttekeningen te plaatsen.

► In principe kan een zelforganisatie gericht op een relatief kleine doelgroep (minder dan 100 inwoners) gebruik maken van dezelfde maximale basis- en activiteitsubsidie als een zelforganisatie gericht op een doelgroep van 500 inwoners of meer. Dit terwijl in absolute zin de organisatiekosten van een grotere zelforganisatie vaak hoger zijn. In 'Op eigen kracht' hebben wij te weinig rekening gehouden met de omvang van de doelgroep waar de zelforganisatie zich op richt.

Overigens zouden hier ook hogere inkomsten uit entree- en lidmaatschapsgelden tegenover moeten staan, mits de zelforganisaties deze ook innen (zie ook c. eigen inkomsten)

► Subsidieaanvragen voor activiteiten die zich richten op ontmoeting, ontspanning, sport, religie en politiek wijzen wij af. Wij vinden dat deze activiteiten niet bijdragen aan het behalen van onze integratiedoelen. Indien zelforganisaties deze activiteiten wel willen uitvoeren, dienen zij dit te betalen uit de eigen inkomsten of uit andere financieringsbronnen.

Wij constateren dat zelforganisaties behoefte hebben aan een duidelijke definiëring van de bovenstaande begrippen. Het afwijzen van een subsidie op deze gronden levert bij de zelforganisaties vaak onbegrip en verwarring op.

Voor de begrippen *ontspanning*, *ontmoeting en sport* is dit vaak nog wel goed uit te leggen met concrete voorbeelden. Een theatervoorstelling kan als doel ontspanning hebben, maar afhankelijk van de boodschap die wordt uitgedragen kan ook aannemelijk worden gemaakt dat de voorstelling voorlichting of het verkrijgen van andere inzichten op een bepaalde problematiek beoogt.

Bij de begrippen *religie en politiek* is dit vaak moeilijker te bepalen. Des te meer omdat bij veel zelforganisaties en zeker bij die zelforganisaties die op basis van levensovertuiging zijn ontstaan, religie (en soms ook politiek) niet op zichzelf stand is en is los te koppelen van andere activiteiten. Religie speelt een vooraanstaande rol in de bijeenkomsten van de zelforganisaties, waar ook activiteiten als voorlichting en het bevorderen van sociale activering plaatsvinden.

In principe kunnen wij van elke activiteit het religieuze karakter bepalen en de afweging maken deze activiteit wel of niet te subsidiëren. In de praktijk hebben de subsidieaanvragen van de zelforganisaties een vrij algemeen karakter dat het maken van deze afweging bemoeilijkt.

Ook voor de besturen van de wijkaccommodaties, waar de zelforganisaties voor hun sociaal-culturele activiteiten gebruik van kunnen maken, is deze afweging lastig te maken. Het uitoefenen van religieuze activiteiten valt niet onder de definitie van sociaal-culturele activiteiten en komt daarom niet in aanmerking voor het nultarief (gratis gebruik) van de betreffende accommodatie. Het toch moeten betalen van een huurvergoeding stuit bij zelforganisaties vaak op onbegrip.

Wij zijn van mening dat de bovenstaande weigeringsgronden ook in de toekomst gehandhaafd moeten blijven en dat wij misschien zelfs het begrip cultuur moeten toevoegen aan deze weigeringsgronden.

Wij moeten vooral alert zijn op het eenduidig en helder formuleren en toelichten van de weigeringsgronden, om duidelijkheid en begrip te creëren in de richting van de zelforganisaties.

► Naast de onduidelijkheid over de weigeringsgronden voor een activiteitensubsidie, bestaat er bij de zelforganisaties ook onduidelijkheid over het toepassen van het criterium dat geldt voor het aanvragen van subsidie voor de activiteiten van de zelforganisaties. Dit criterium is dat de activiteit gericht moet zijn op de persoonlijke en maatschappelijke redzaamheid van de leden van de doelgroep of de deelnemers aan de activiteiten.

In 'Op eigen kracht' wordt dit criterium niet nader omschreven en dit is misschien ook niet wenselijk met het oog op toekomstige ontwikkelingen. Het niet begrenzen van de reikwijdte van het criterium heeft wel tot gevolg dat de afwijzingsgrond vaker wel dan niet tot onbegrip leidt bij de aanvragers.

Een voorbeeld hiervan is het geven van taallessen in de moedertaal. Dit is een wens die bij veel zelforganisaties leeft en is een relatief dure activiteit gezien de hoeveelheid materialen, ruimte en de personele inzet die nodig is. Tot nu toe zijn alle aanvragen voor dit soort activiteiten afgewezen, omdat het de zelfredzaamheid niet zou bevorderen. Onderzoek laat zien dat het ontwikkelen van een eigen identiteit, onder meer door het actief beheersen van de

moedertaal, de integratie en het contact tussen ouder en kind bevordert en daarmee dus ook de zelfredzaamheid.

Het rijk heeft in 2004 besloten het Onderwijs in de Eigen Taal (OALT) niet meer te financieren. Hierdoor zijn ook op gemeentelijk niveau de lessen in de eigen taal gestopt. Dit betekent niet dat er geen onderwijs in de eigen taal meer gegeven zou mogen worden. Scholen kunnen beslissen hiervoor binnen hun eigen budget geld uit te trekken. Daar waar dit aantoonbaar niet gebeurt, kunnen wij overwegen om deze activiteit alsnog voor een subsidie in aanmerking te laten komen.

► Een aantal zelforganisaties heeft moeite de verschillende kostensoorten die met het uitvoeren van een activiteit gepaard gaan, van elkaar te onderscheiden. Het gaat hier om de personeels-, organisatie-, activiteiten- en huisvestingskosten. Ook over welke kosten wel en welke kosten niet opgevoerd mogen worden voor een activiteit bestaat verwarring. In de subsidieverordening wordt wel een subsidieplafond gesteld aan de te verkrijgen totale activiteitensubsidie. Er worden echter geen eisen gesteld aan de verdeling van de aangevraagde gelden over de diverse kostenposten waaruit de begroting van de activiteit is opgebouwd.

Zo nemen de zelforganisaties relatief grote bedragen op in de begroting voor reiskosten, vrijwilligersbijdrages, pr-kosten en materialen.

Ook begrijpen niet alle zelforganisaties dat consumpties en warm eten voor alle deelnemers niet aan de activiteit toegerekend mogen worden en ook niet onder de materiaalkosten vallen.

Wij vinden dat wij ook hier alert moeten zijn op het eenduidig en helder formuleren en toelichten van de diverse kostenposten en daar waar nodig nadere regels te stellen.

c. Eigen inkomsten

De nota 'Op eigen kracht' stelt dat het verantwoord en terecht is dat de zelforganisaties afhankelijk zijn van een eigen bijdrage van de leden of de deelnemers aan de activiteiten. Het maakt beter zichtbaar wat het belang is dat men hecht aan de eigen organisatie. Contributie betalen om de kosten te dekken is immers heel gebruikelijk."

In de praktijk blijken de zelforganisaties deze eigen bijdrage niet of nauwelijks te innen. Dit komt volgens de zelforganisaties veelal voort uit de financiële situatie van de doelgroepleden of deelnemers. Ook de vrees dat doelgroepleden de bijeenkomsten en activiteiten mijden als er een financiële bijdrage wordt gevraagd draagt hier toe bij.

Het gevolg hiervan is dat de zelforganisaties nauwelijks over eigen inkomsten beschikken en zich afhankelijker maken van subsidies.

d. Samenwerking

Wij hebben al eerder gesteld dat wij de samenwerking tussen zelforganisaties onderling en met maatschappelijke voorzieningen een voorwaarde vinden om te komen tot een integrale aanpak van de problematiek. Wij zullen deze samenwerking dan ook als uitgangspunt toevoegen in onze vervolgnota op 'Op eigen kracht'.

► In 'Op eigen kracht' ontbreekt deze prikkel tot samenwerking echter nog. Juist het samenwerken kan een meerwaarde hebben. Er kan efficiënter en effectiever gebruik worden gemaakt van onder meer de beschikbare ruimte, de personele inzet en de gelden; dubbelingen in activiteiten worden voorkomen en een goed werkende methodiek kan worden gedeeld met anderen.

Een goed voorbeeld hiervan zijn de computerlessen en de huiswerkbegeleiding, die een aantal zelforganisaties hun achterban aanbieden. Nog al te vaak wil de zelforganisatie een eigen

ruimte, met eigen computers en eigen docenten. Dit terwijl deze activiteiten bij uitstek geschikt zijn om in ieder geval met twee of meer verschillende zelforganisaties te organiseren.

► In Groningen is geen samenwerkingsverband van zelforganisaties aanwezig, dat naast het behartigen van de belangen van de aangesloten organisaties, ook het inburgeringsproces kan bevorderen en de samenwerking tussen de organisaties kan stimuleren.

De MJD heeft inmiddels wel een platform zelforganisaties opgericht, als een eerste stap naar een meer onafhankelijke koepelorganisatie. De vraag naar en de behoefte aan een dergelijke koepel moet echter wel vanuit de zelforganisaties naar voren komen.

e. Gebruik sociaal-culturele accommodaties

Met ingang van 1 januari 2007 is er nieuw beleid voor sociaal-culturele accommodaties. Dit beleid vloeit voort uit de accommodatienota 'Anders en Beter' uit 2005 en hanteert een nieuw tarievenstelsel dat bestaat uit een nultarief, een gereduceerd tarief en een marktconform tarief. De besturen van de zelforganisaties zijn hiervan eind 2006 schriftelijk op de hoogte gesteld. Bij zowel de besturen van de wijkaccommodaties als bij de besturen van de zelforganisaties is verwarring ontstaan over het hanteren van het *nultarief*. De verwarring spitst zich vooral toe op de vraag welke activiteiten wel en welke activiteiten niet onder het nultarief vallen. De accommodatienota en de aanvullende beleidsbrief geven hierop geen eenduidig antwoord.

f. Ondersteuning

Uitgangspunt 6 van 'Op eigen kracht stelt dat de zelforganisatie als vrijwilligersorganisatie een beroep kan doen op ondersteuning van een aantal maatschappelijke voorzieningen.

► Niet alle zelforganisaties zijn bekend met de mogelijkheden van ondersteuning die zij voor het ontwikkelen en uitvoeren van hun aanbod kunnen krijgen van de diverse maatschappelijke voorzieningen in de stad. Specifieke ondersteuning voor het oprichten van een zelforganisatie, het aanvragen en verantwoorden van subsidie en het ontwikkelen van netwerken, krijgen de zelforganisaties van de Consulente Integratie en Emancipatie van de MJD. Maar ze kunnen als vrijwilligersorganisatie ook gebruik maken van bijvoorbeeld het aanbod van Stiel als het gaat om deskundigheidsbevordering, het werven van nieuwe vrijwilligers, onkostenvergoedingen en bemiddeling in het zoeken naar adequate huisvesting. Daarnaast kunnen zij, net als andere organisaties, een beroep doen op een bijdrage uit het stimuleringsfonds van € 48.000,--. Dit fonds is bedoeld voor activiteiten die gericht zijn op de integratie van migranten in de Nederlandse samenleving en activiteiten die gericht zijn op het vergroten van het wederzijds begrip tussen migranten en autochtone Nederlanders. Ook zijn er diverse lokale, provinciale en landelijke fondsen waar zelforganisaties een beroep op kunnen doen, maar waar ze geen weet van hebben of de juiste weg niet weten te bewandelen om voor een bijdrage in aanmerking te komen.

g. Digitaal aanvragen subsidie

Vanaf het subsidiejaar 2008 kunnen de zelforganisaties de subsidie digitaal aanvragen. Dit heeft als grote voordeel dat het aanvragen en het verantwoorden van de subsidie eenvoudiger is geworden.

Het digitaal aanvragen vergt echter minstens zo veel voorbereiding als het schriftelijk indienen van een activiteitenbegroting. Het blijkt dat zelforganisaties vaak al een digitale aanvraag insturen, terwijl nog onvoldoende is nagedacht over de inhoud en de financiële consequenties van de activiteiten. Vaak is er dan ook nog geen accommodatie gereserveerd, waar de activiteiten kunnen plaatsvinden.

Een ander nadeel is dat de zelforganisaties de activiteiten in het nieuwe systeem zo summier omschrijven, dat dikwijls nog een gesprek nodig is voor het stellen van verhelderingvragen. Uit deze gesprekken blijkt dan weer dat veel zelforganisaties moeite hebben met het hanteren van de begrippen personeels-, organisatie-, activiteiten- en huisvestingskosten en het adequaat omschrijven van de activiteit die zij hun achterban aanbieden.

5. Conclusies

Op basis van de toetsing trekken wij de onderstaande conclusies. Deze conclusies vormen de opmaat voor de nota 'Een visie op zelforganisaties 2009-2012'.

Algemeen

Wij zijn van mening dat onze doelen en uitgangspunten nog steeds overeind staan.

Niet alle maatregelen hebben een positieve bijdrage geleverd aan het bereiken van onze integratiedoelen. Vooral de maatregelen gericht op de specifieke doelgroepen hebben niet het gewenste effect gehad (zie onder *specifieke doelgroepen*).

Onze communicatie over de subsidiestructuur is voor verbetering vatbaar, vooral waar het gaat om het toelichten van begrippen en criteria (zie onder *subsidiesystematiek*).

Tot slot is ons huidige beleid te weinig gericht op samenwerking tussen zelforganisaties onderling en met maatschappelijke voorzieningen (zie onder *samenwerking*).

Rol zelforganisaties

In onze visie op integratie is een belangrijke rol weggelegd voor de zelforganisaties, vooral als netwerkpartner van de gemeente. We willen onze relatie met de zelforganisaties graag verder uitbreiden.

Uitgangspunt is en blijft dat zelforganisaties vrijwilligersorganisaties zijn, waarvan wij geen beroepsmatige prestatie verwachten

Doelen en uitgangspunten

Wij constateren dat onze integratiedoelen nog steeds van kracht zijn. Ook in ons toekomstig beleid zullen deze doelen leidend zijn. Wijzingen ten opzichte van het huidige beleid zullen vooral liggen in de uitwerking van de doelen in de nieuwe subsidieverordening.

De doelen zijn:

- a. het verhogen van de persoonlijke en maatschappelijke zelfredzaamheid van migranten in economisch, sociaal en cultureel opzicht;
- b. het vergroten van het wederzijds begrip tussen migranten en andere Stadlers;
- c. de integrale aanpak van de problematiek rond bepaalde groepen migranten.

Wij zien de integrale aanpak van de problematiek niet meer als apart doel, maar als methode waarlangs gewerkt kan worden. Dit betekent wij de integrale aanpak willen vertalen in concrete uitgangspunten en subsidievoorwaarden, waaraan ons beleid en de activiteitenprogramma's van de aanvragende organisaties aan moeten voldoen.

De negen uitgangspunten van beleid voor de zelforganisaties, geformuleerd in de nota 'Op eigen kracht', gelden merendeels ook nu nog. Vooral de uitgangspunten over de functie, de rol, de activiteiten en de ondersteuning van de zelforganisaties onderschrijven wij nog steeds. Op uitgangspunt 8, over de integrale aanpak van de problematiek door een aantal bestaande zelforganisaties, gaan wij onder het kopje *specifieke doelgroepen* nader in.

Minderhedenmonitor

De minderhedenmonitor is voor ons een uitstekend middel om over een periode van een aantal jaren een beeld te schetsen van de ontwikkelingen in de maatschappelijke positie van

minderheden. De minderhedenmonitor 2006 zien wij als een nulmeting. De tweede monitor, die in 2009 verschijnt, stelt ons in staat het effect van ons meerjarenbeleid op dit terrein te meten en daaraan conclusies te verbinden.

Specifieke doelgroepen

Wij erkennen dat een aantal bestaande organisaties een uitzonderingspositie inneemt, omdat zij binnen een gemeenschap opereren die relatief veel problemen kent. Echter de criteria om als specifieke zelforganisatie te worden aangemerkt zijn niet eenduidig en helder.

Een analyse van de aard en oorzaak van de problematiek bij de verschillende doelgroepen in het algemeen en van de specifieke doelgroepen in het bijzonder ontbreekt. Hierdoor wordt onvoldoende aangetoond dat een uitzonderingspositie voor de vijf specifieke doelgroepen noodzakelijk is. In de toekomst is hierin misschien een grotere rol voor de minderhedenmonitor weggelegd. Een analyse van de problematiek van doelgroep Antillianen is wel aanwezig, maar er is op dit moment geen Antilliaanse zelforganisatie.

Wij veronderstelden een één op één relatie tussen doelgroep en zelforganisatie. Dit is niet altijd het geval en kan gevolgen hebben voor de integrale aanpak, het activiteitenaanbod en de verdeling van de subsidies.

De rol van de specifieke zelforganisatie in de integrale aanpak is door ons overschat. Het leveren van een actieve bijdrage aan de aanpak van de problematiek vraagt veel van een zelforganisatie, waar geen beroepsmatige inzet van mag worden verwacht. In de praktijk ontbreekt het de zelforganisaties vaak aan een integrale visie op de aanpak van problematiek van de eigen achterban. Dit blijkt vooral uit de activiteitenplannen van de zelforganisaties, die vaak geen samenhangend aanbod laten zien.

In 'Op eigen kracht' is onvoldoende onderbouwd op basis van welke argumenten voor een aparte regeling voor de huisvesting van de specifieke zelforganisaties is gekozen. Ook varieert de hoogte van de vergoeding nogal per zelforganisatie. Een optie voor de toekomst is om de specifieke zelforganisaties, conform ons accommodatiebeleid, gebruik te laten maken van de sociaal-culturele accommodaties in de stad en daarmee de huisvestingssubsidie voor deze organisaties te laten vervallen.

Subsidiesystematiek

De gehanteerde subsidiesystematiek voldoet op een aantal punten niet meer.

Zo wordt bij het toekennen van de basis- en activiteitsubsidie geen rekening gehouden met de grootte van de doelgroep, waardoor een relatief kleine zelforganisatie gebruik kan maken van dezelfde maximale basis- en activiteitsubsidie als een grote zelforganisatie.

Wij verwachten van de specifieke zelforganisaties wel een actieve bijdrage in de integrale aanpak van de problematiek, maar vertalen dit niet in een bijpassend subsidiebudget in vergelijking met de reguliere zelforganisaties.

Er is onduidelijkheid over welke activiteiten wel en welke activiteiten niet voor subsidie in aanmerking komen op grond van het criterium dat een activiteit gericht moet zijn op het verhogen van de persoonlijke en maatschappelijke zelfredzaamheid van de leden van de doelgroep of de deelnemers aan de activiteiten.

Ook bestaat er onduidelijkheid over de weigeringsgronden voor een activiteitensubsidie en over welke kosten wel en niet opgevoerd mogen worden voor het uitvoeren van een activiteit.

Eigen inkomsten

Zelforganisaties hebben nauwelijks eigen inkomsten. Mede veroorzaakt door het niet innen of vragen van lidmaatschapsgelden of een eigen bijdrage voor deelname aan een activiteit. Zelforganisaties zijn vaak niet op de hoogte van andere financieringsmogelijkheden via bijvoorbeeld fondsen of andere gemeentelijke budgetten.\

Samenwerking

Het huidige beleid is niet gericht op samenwerking. Ook de zelforganisaties werken niet of nauwelijks samen. Terwijl dit op verschillende terreinen heel goed mogelijk lijkt. De zelforganisaties kennen geen orgaan dat hun belangen behartigt, wat de samenwerking en de afstemming tussen de verschillende activiteiten van de zelforganisaties zou kunnen bevorderen.

Gebruik sociaal-culturele accommodaties

Er heerst verwarring bij een aantal besturen van zelforganisaties en sociaal-culturele accommodaties over het hanteren van het nultarief. Vooral over welke activiteiten wel en welke activiteiten niet onder dit tarief vallen. Wij moeten hierover een duidelijk standpunt innemen en dit communiceren naar de besturen van de zelforganisaties en de sociaal-culturele accommodaties.

Ondersteuning en digitaal aanvragen subsidie

Niet alle zelforganisaties zijn bekend met de mogelijkheden van ondersteuning bij hun activiteiten en het zoeken naar alternatieve financieringsbronnen.

Naast voordelen zitten er ook nadelen aan het digitaal aanvragen van subsidie. De praktijk leert dat zelforganisaties de aanvraag al insturen zonder eerst voldoende te hebben nagedacht over de inhoud en de financiële consequenties van de activiteiten. De omschrijving van de activiteiten is vaak zo summier, dat dikwijls nog een verhelderinggesprek nodig is met de zelforganisatie. Veel zelforganisaties blijken moeite te hebben met het hanteren van begrippen als personeels- en organisatiekosten.

Bijlage 1 Overzicht subsidies zelforganisatie 2007

Naam zelforganisatie	Basissubsidie	Aanvullende subsidie	90% huur	Overig	
Brasa	€ 1.000				
Smaragd	€ 1.000	€ 4.450			
Ghana Roots	€ 700	€ 1.400			
Jai Shri Vishnu	€ 1.000				
Chinese School	€ 1.000	€ 5.000			
Moslima's	€ 1.000	€ 4.235			
Weyone Salone	€ 1.000				
Koerdisch Ned	€ 1.000	€ 5.000			
Nieuwe Horizonnen	€ 1.000	€ 4.950			
NIDUS	€ 1.000	€ 2.550			
Irakese Jongeren Org.	€ 1.000				
Soedanese Vereniging	€ 1.000	€ 5.000			
PSG	€ 1.000	€ 5.000			
Hindi Prachar	€ 1.000				
Daryeel	€ 1.000				
Specifieke doelgroepen					
Al Noer	€ 1.000	€ 3.000	€ 5.850		
Payam	€ 1.000	€ 3.000	€ 7.992	€ 2.880	
SSG	€ 1.000	€ 3.000	€ 5.400		
MCC	€ 1.000	€ 3.000	€ 17.569		
TOTAAL	€ 18.700	€ 49.585	€ 36.811	€ 2.880	€ 107.976

Binnen het budget zelforganisaties 2007 was een bedrag van € 20.000 gereserveerd voor een zelforganisatie van Antillianen. Na het verdwijnen van de Antilliaanse zelforganisatie Forsa is er momenteel geen zelforganisatie voor Antillianen meer die aanspraak kan maken op dit bedrag.

Bijlage 2 Samenvatting minderhedenmonitor 2006

Demografie

- Ongeveer 19 procent van de inwoners van de gemeente Groningen heeft een niet-Nederlandse achtergrond. In Groningen wonen relatief weinig Turken en Marokkanen en relatief veel Antillianen. Meer dan de helft van de allochtone Stadjsers is afkomstig uit de groep Overig Westers (vooral Duitsers).
- Iets minder dan de helft van de inwoners van Groningen met een niet-Nederlandse achtergrond is in Nederland geboren, de zogenaamde tweede generatie.
- Veel allochtone inwoners van de stad maken deel uit van huishoudens met kinderen, vaak betreft het eenoudergezinnen. Een belangrijk gegeven, want of het nu gaat om inkomen (uitkering, werkloosheid, schuldenproblematiek), hulpverlening, behaald onderwijsniveau of het plegen van strafbare feiten, steeds blijkt een ongunstige samenhang vast te stellen met het gegeven dat iemand deel uitmaakt van een eenoudergezin.

Onderwijs en inburgering

- Eén op de drie niet-schoolgaande volwassenen met een Nederlandse achtergrond heeft een opleiding afgerond op maximaal vbo/mavo-niveau. Een dergelijk niveau ligt onder het niveau van een startkwalificatie. Bij niet-westerse allochtonen ligt dit aandeel al gauw op 50 tot 75 procent, uitgezonderd Iraniërs, vaak hoogopgeleide vluchtelingen.
- Gemiddeld genomen is bij anderhalf procent van de leerlingen die vallen onder de leerplichtwet ongeoorloofd verzuim opgetekend. Bij leerlingen met een Nederlandse achtergrond was dit precies één procent. Turkse en Antilliaanse jongeren spijbelen wat vaker: ruim drie procent.
- Het percentage voortijdig schoolverlaters ligt in dezelfde orde van grootte: anderhalf procent. Hier zijn de verschillen per bevolkingsgroep wel iets groter. Van de Antilliaanse, Marokkaanse en Surinaamse jongeren sluit (ruim) vijf procent zijn schoolcarrière af zonder diploma. Ook Afrikaanse, Turkse en Latijns-Amerikaanse jongeren hebben nog al eens te maken met voortijdige schooluitval (ruim vier procent).
- Meer dan de helft van de inburgeraars (54 procent) behaalt niet het minimale uitstroomniveau van niveau 2 op de eind(taal)toets inburgering. Bij de Marokkanen die ook al een slechte uitgangspositie hebben (scores op de begintoets) ligt dit aandeel op ruim 70 procent. Opvallend goed scoren naast de Oost-Europeanen de Noord-Mediterranen (Italianen e.d.) ongeveer drie kwart haalt het beoogde niveau. In eerder onderzoek (Kloosterman, 2005) werden vergelijkbare scores vastgesteld. Daarin werd ook vastgesteld dat het landelijke beeld niet afwijkt van dat in Groningen.

Werkloosheid

- Ongeveer elf procent van de beroepsbevolking met een Nederlandse achtergrond is werkloos. Bij inwoners met een Turkse, Surinaamse en Zuid- en Midden-Amerikaanse achtergrond ligt dit werkloosheidspercentage rond de 25 procent. Bij Afrikanen, Antillianen en Marokkanen rond de 33 procent.
- Werkzoekenden met een niet-Nederlandse achtergrond hebben een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Ook heeft deze groep gemiddeld genomen een lagere (voor)opleiding.
- Bij jongeren met een Nederlandse achtergrond is het werkloosheidspercentage vijf procent. Bij een aantal andere bevolkingsgroepen ligt dit percentage veel hoger. Bij Antillianen en Afrikanen is dit 20 procent. Bij jongeren met een Turkse achtergrond 33 procent, bij Zuid-Mediterranen ruim 40 procent.

Bijstand

- Gemiddeld genomen is zeven procent van de Groningers van achttien jaar of ouder afhankelijk van een bijstandsuitkering. Voor Turken en Surinamers is dat iets minder dan 20 procent, van de Antillianen ouder dan 18 jaar heeft 27 procent een bijstandsuitkering.

Zorg- en hulpverlening

- In 2006 was ruim twee procent van alle inwoners van de stad afnemer van één of meer diensten van de MJD. Per bevolkingsgroep zien we grote verschillen. Zo zijn bijvoorbeeld ruim vijf keer zoveel Antillianen en Afrikanen als Nederlanders klant bij de MJD. Het aandeel Marokkaanse klanten is met ruim negen procent relatief de grootste groep binnen de klantenkring van de MJD.
- De afgelopen drie jaar is het aandeel klanten van de MJD met een Indonesische of Molukse achtergrond het minst gestegen. Bij Oost-Europeanen zien we opvallend genoeg de vraag het meest toenemen. Ook de vraag bij Afrikanen en de groep Overig Westers is sterk gestegen.

Samenleven in de buurt

- Voor de groep niet-westerse allochtonen als geheel is er in Groningen veel minder sprake van segregatie dan in de grote steden in de Randstad. Daar komt nog bij dat Groningen, absoluut gezien, veel minder allochtonen telt waardoor effecten van segregatie per definitie minder zichtbaar zijn. Alleen bij Antillianen houdt de segregatie gelijke tred met die in de grote steden. Vooral in Beijum, de Korrewegwijk/De Hoogte en Lewenborg wonen relatief veel Antillianen.
- Turken, Marokkanen en Antillianen wonen relatief vaak in huizen met een gemiddelde economische waarde (OZB-waarde) onder het Groninger gemiddelde.

Criminaliteit en overlast

- Bij dit onderdeel wordt gebruik gemaakt van landelijke cijfers. De samenstelling van de groep gehoorde verdachten van strafbare feiten verschilt nogal van stad tot stad. Het aandeel gehoorde verdachten van allochtone afkomst ligt in Groningen veel hoger dan in bijvoorbeeld Nijmegen. Opvallend is ook dat er in Groningen naar verhouding meer Antillianen als gehoorde verdachte bij een strafbaar feit geregistreerd zijn dan in een stad als Rotterdam.